

Література

1. Державна міграційна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dmsu.gov.ua/pro-dms-ukrainy/zagalna-informatsiya>
2. Концепція державної міграційної політики України / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/622/2011>
3. Про зовнішню трудову міграцію / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/761-19>
4. Про затвердження Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року / Державна міграційна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dmsu.gov.ua/normativna-baza/proekty-normativnykh-aktiv-hromadske-obhovorennia/3203-pro-zatverdzhennya-strategiji-derzhavnoji-migratsijnoji-politiki-ukrajini-na-period-do-2025-roku>
5. Про схвалення Концепції здійснення першочергових заходів з реформування Державної міграційної служби / Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1411-2015-%D1%80>
6. Проект Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року / Державна міграційна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dmsu.gov.ua/images/files/nakazy/Strategia.pdf>
7. Положення про Державну міграційну службу України / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/405/2011>

УДК 342(477)

Толкачова І. А., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СТАН ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Громадянське суспільство – базова, соціально-економічна передумова розбудови правової держави. Міцне громадянське суспільство зменшує роль держави, а недостатній розвиток громадянського суспільства призводить до надмірного посилення її впливу, намагання домінувати над ним до повного поглинання суспільства.

Згідно з Великим енциклопедичним юридичним словником «громадянське суспільство – суспільство з розвиненими економічними, політичними, духовними та іншими відносинами і зв'язками, яке взаємодіє з державою та функціонує на засадах демократії і права. Побудова громадянського суспільства є метою суспільного розвитку, засобом всебічного забезпечення інтересів, прав та свобод людини і громадянина» [1, с. 143].

Дослідженню громадянського суспільства були присвячені праці вчених, серед яких: Ю. Г. Барабаш, О. В. Батанов, Г. В. Берченко,

Ю. В. Опалько, В. В. Речицький, О. В. Скрипнюк, В. М. Шаповал, Ю. С. Шемшученко та інші.

Термін «громадянське суспільство» вперше вживається у працях Арістотеля. Він вивів цю дефініцію від слова «громадянин», тобто «суспільство громадян», які є вільними і освіченими. Наукову проблему громадянського суспільства вивчали Г. Гроцій, Т. Гобс, Дж. Локк, Ж. Ж. Руссо, Ш. Л. Монтеск'є, В. Гумбольдт, Д. Віко, Гегель та ін.

Суспільство, на відміну від держави, існувало постійно, але тільки зараз в Україні динамічно стає громадянським. Необхідно враховувати, що у влади завжди будуть наміри і намагання посилювати контроль над громадянами, політичними партіями, профспілками, асоціаціями тощо.

Характерним для України є те, що громадянське суспільство намагається всіма можливими правовими заходами, через політичні партії, масові громадські рухи, впливати на державні інституції, спонукаючи належним чином виконувати основні функції.

Громадянське суспільство можна також розглядати як суспільство з розвиненими правовими, економічними, культурними та політичними відносинами, яке не залежить від держави, але взаємодіє з нею.

Головними ознаками громадянського суспільства є: безумовне визнання та захист прав людини і громадянина; економічна свобода; легітимність та демократичність влади; рівність усіх перед законом та правосуддям; надійна юридична захищеність особи; наявність правової держави, заснованої на принципах розподілу та взаємодії гілок влади; політичний та ідеологічний плюралізм; наявність легальної опозиції; свобода слова та незалежність ЗМІ; невтручання держави у приватне життя; високий розвиток освіти, науки, мистецтва.

Якщо оцінювати громадянське суспільство з точки зору його соціальності, то насамперед варто зазначити, що громадянське суспільство – сучасний тип демократичного суспільства, який формується і розвивається в умовах відносно стабільної та розвиненої економіки і демократичної політичної системи [2, с. 14].

Демократія – форма організації суспільства, його державно-політичного устрою, що ґрунтується на визнанні народу джерелом влади, послідовному здійсненні принципу рівності і свободи людей, їх реальної участі в управлінні справами держави і суспільства [3, с. 61].

Аналізуючи ситуацію в Україні, Національний інститут стратегічних досліджень визначив її як системну кризу. Це стосується базових відносин у політико-правовій та соціально-економічній сферах, на яких формувалась стратегія розвитку України. Ігнорування перетворень суспільних відносин, які вимагались викликами сьогодення, спричинило деградацію фундаментальних суспільних інститутів в Україні, що викликало погіршення ситуації по забезпеченню ключових прав та свобод людини і громадянина, поставило під загрозу суверенітет України [4, с. 3].

Необхідно зазначити, що моніторинг світових демократичних процесів здійснюють численні міжнародні організації, серед яких: Freedom House; Transparency International; Репортери без кордонів; Bertelsmann Stiftung; Polity IV та інші [5].

Динамічний розвиток громадянського суспільства повинен забезпечувати об'єктивні передумови для реалізації можливостей та здібностей громадян, дійсного народовладдя, свободи вибору орієнтації особи в соціально-економічній, політико-правовій та інших сферах життєдіяльності суспільства.

Сучасний стан нашої держави характеризується численною кількістю стратегічних завдань, які потребують термінового вирішення. Збереженню державного суверенітету України, відновленню економіки та енергетичної незалежності, зменшенню рівня корупції, подоланню кризи довіри сприятимуть – високий рівень громадянської активності, освіченості народу, вільні ЗМІ, використання досвіду розвинених країн.

Література

1. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. академіка НАН України Ю. С. Шемшученка. – К., 2007. – 992 с.
2. Колодій А. Громадянське суспільство та правова держава: проблеми і шляхи розбудови / А. Колодій // Право України: Юридичний журнал. – 2010. – № 7. – С. 12-17.
3. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К., 1999. – Т. 2. Д-Й. – 744 с.
4. Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання: аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, К. А. Кононенко, В. М. Яблонський [та ін.]; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2014. – 132 с.
5. Шинкарук К. Як розвивається демократія в Україні? [Електронний ресурс] / К. Шинкарук // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. – Режим доступу: <http://www.ier.com.ua/ua/publications/comments/?pid=2728>.

УДК 341.231.14 (4)

Толкачова І. А., к.ю.н., доцент,
Колесник К. А., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Одним із головних напрямків діяльності Європейського Союзу відповідно до його цілей та принципів є повага та захист прав людини. Так, усі країни Європейського Союзу (далі – ЄС) повинні дотримуватися